

SLOVENSKA ZEMLJA

Glasilo slovenskega kmečko-delavskega ljudstva

Leto I.

Izhaja začasno dvakrat na mesec. — Uredništvo in uprava: Ljubljana, Trnovski pristan 14/I. — Tisk J. Blasnik nasl., Univerzitetna tiskarna in litografija, d. d. v Ljubljani. Odgovoren: L. Mikuš. — Kdor želi, da mu neobjavljen rokopis vrnemo, naj priloži znamke za poštino. — Naročnina mesečno Din 3.—, četrtletno Din 9.—, letno Din 36.—. — Čekovni račun št. 16.782. — Plača se lahko tudi v nerabljenih poštinih znamkah. — Oglasi po dogovoru. — Za konsorcij, izdajatelj in urednik Pavel Kreutzer v Ljubljani.

Štev. 9.

Gospodarstvo Slovenije

V „Trgovskem tovarišu“ je objavil g. Drago Potočnik, urednik gospodarske rubrike „Slovenca“, članek o javnih delih v naši državi. Glavne ugotovitve tega članka so: od 1938 milijonov, ki jih je izdala država za nove železnice, je dobila Slovenija 90 milijonov ali 4.64%, od 2451 milijonov, ki jih je izdala država za ceste, mostove in poslopja, je dobila Slovenija 69 milijonov ali 2.8%. Od 55 milijonov, ki so bili izdani iz državnega sklada za javna dela, je dobila Slovenija 2.7 milijona ali 4.9%. Od 1157 milijonov dinarjev, ki so namenjeni za javna dela po zadnji uredbi, pa je določenih za Slovenijo 69 milijonov dinarjev, ali ne celih 6%. Letos je bil svečano odprt most čez Donavo, ki je veljal 474 milijonov dinarjev, most čez Savo, ki je veljal 90 milijonov; finančni zakon pa pooblašča prosvetnega ministra, da najame za nove investicije 42.165.000 Din, od česar odpade za ljub. univerzitetno knjižnico 7.500.000 Din. Za ureditev belgrajskega pristanišča pa je določenih nadaljnjih 110 milijonov dinarjev. Razen tega trdi pisec, da daje Slovenija državi na leto 200 do 300 milijonov več, kakor pa od nje prejema, in izvaja iz svojih ugotovitev sklep, da je Slovenija zapostavljena.

„Trgovski list“ z dne 10. decembra t. l., ki v dveh člankih obravnava piščeve ugotovitve, pravi na enem mestu, da je danes najvažnejše, da neha na drugem mestu pa objavlja o takem gospodarstvu obširnejšo kritiko, ki temelji na načelu: kakor vsak zasebnik investira svoj denar predvsem v kraje, ki mu dajejo dobiček, tako bi morala ravnati tudi država.

Mi sicer ne stojimo na enakem načelu, ker pravimo, da se mora blagostanje posameznih pokrajin sčasoma izenačiti, ker pač ne gre, da bi zaostale pokrajine ostale zmerom zanemar-

jene, bogate pa ne bi k skupnosti ničesar prispevale.

Zato slovenski narod ne bo samo preiskoval, koliko krivde za današnjo revščino nosijo njegovi politiki in javni funkcionarji, temveč se bo moral še pobrigati, koliko so njegove revščine krivi ljudje, ki so tudi zapravili velikanske vsote slovenskega denarja, pa danes menijo, da niso za svoje gospodarstvo nikomur odgovorni.

V mislih imamo razne delniške družbe, zlasti pa naše denarne zavode.

Je že res, da so bili tudi ti hudo obdavčeni, da jih je tudi zaščita kmetov nekoliko prizadela in da so izgubili nekaj pri raznih državnih papirjih. Ali vse te izgube ne bi povzročile take denarne krize, če bi zavodi z upanim denarjem pametno gospodarili ali ga pa vsaj v Sloveniji investirali, oziroma dosledno Slovencem posojevali. O tem bo treba prej ali slej spregovoriti resno besedo; kajti nikakor ne gre, da bi navajali samo nekatere manjše vzroke poloma denarnih zavodov, molčali pa o poglavitnih, ker bi bilo nekaterim ljudem hudo neprijetno, če bi javnost izvedela zanje, in je po njihovem mnenju bolje, da trpe škodo ubogi vlagatelji.

Nimamo v mislih samo velikih denarnih zavodov, temveč tudi male kreditne zadruge, ki so bile ustanovljene z namenom, da rešijo našega kmeta iz kremljev oderuhov. Treba bo namreč preiskovati, kako je prišlo do tega, da je naš kmet danes tako zadolžen, kakor ni bil še nikoli in če bi bila stiska res tako velika, ako bi se bile kreditne zadruge držale svojega pravega namena, to je, da v svojem okraju zbrani denar tudi v svojem okraju posojajo. Tedaj šele pride na dan, koliko slovenskega denarja, ki sta ga slovenski kmet, delavec in obrtnik s težkimi žulji prislužila, je romalo v žep tujcev, vojvodinskih in belgrajskih Židov, pa tudi slovenskih

Somišljenikom

naznanjamo, da bo list izhajal dalje, ker ni uspelo združenje v nameravani obliki.

Konzorcij „Slovenske zemlje“.

„finančnikov“, ki ga niso nikoli vrnili. Če seštejemo samo vsote, ki so jih semtertja objavili naši meščanski dnevniki, n. pr. 10 milijonov Belgradu, 20 milijonov neki domači usnjarski industriji, pa zadeve Jadranske banke, Slovenske banke, Slavske banke, Here, Trgovske banke, Zadrugne banke, Merkantilne banke, konkurze raznih konsumov itd., dobimo vsote, pri katerih se tudi lahko za glavo prijemljemo.

S tem pa še nikakor nismo pri kraju. Treba se bo nadalje pobrigati za gospodarstvo pri naših zavarovalnicah, socialnih ustanovah in mestnih

občinah, kjer se zbirajo velike vsote ljudskega denarja, nad katerim bi moralo imeti ljudstvo kontrolo, pa je v resnici nima. Vprašati bo treba na primer, če je pametno, da socialne ustanove grade razkošne palače in vzdržujejo nočna zabavišča, drage upravne aparate itd.; zakaj pri naraščajočem obubožanju Slovenije je lahko mogoče, da še vse to konča nekoč z velikim polomom, čigar posledice bodo trpeli spet le mali ljudje.

Po vsem tem bo menda jasno, čemu se borimo za popolno zmago kmečko-delavske demokracije.

Izveček iz resolucij

sprejetih na sestanku absolventov kmetijskih šol iz ljutomersko-radgonskega in ptujskega okraja.

1. V mariborskem vinarskem okolišu so obsežna vinogradna posestva, ponajveč last inozemcev. Tem vinogradom je potrebna nujna obnova. Ker nestrokovnjaki tega dela ne morejo pravilno izvršiti, prosimo kmetijsko ministrstvo, da izda odredbo, po kateri bodo lastniki teh vinogradov primorani oddati omenjena dela izkušenim domačim strokovnjakom.

2. Na vseh večjih posestvih, posebno na posestvih inozemcev naj se takoj odpuste iz službe vsi tuji državljani, vsi državni upokojenci, ki

opravljajo posle ekonomov, a niso poklicni ekonomski in vsi tisti, ki nimajo vsaj devetmesečnega tečaja na kaki vinarski ali kmetijski šoli.

3. Kmetijsko ministrstvo prosimo, da preskrbi za obnovo vinogradov potrebna brezobrestna posojila, kakor smo jih bili deležni ob začetku današnjih vinogradnih kultur. Docker se posojilo ne izposluje, naj se tudi ustavi vse sodne rubežni pri takih vinogradih.

4. Javni uslužbeni kmetijske stroke, ki so bili pod prejšnjimi režimi predčasno upokojeni ali reducirani brez stvarne potrebe, naj se nemudoma reaktivirajo.

Lr.:

Iz Masarykovega življenja

(Ob njegovem odstopu.)

I.

Masaryk je po rojstvu Slovak iz vzhodne Moravske; oče mu je bil ogrski Slovak, a mati Moravanka iz pomembne rodbine. Slovaki so imeli sploh veliko vlogo v češkem in slovenskem narodnem gibanju. Masarykov življenjepisec dr. Herben je dejal, da mu je dalo slovaštvo ognjevitost in vztrajnost, odpor proti sanjivosti in slikovitosti govora, a življenjske razmere so mu ustvarile nezlomljivo voljo, ki je ni bilo enake v vsej češki zgodovini XIX. in XX. stoletja. Njegovo načelo je postalo: biti sam svoj za vsako ceno.

Ta samostojnost se je pri njem že zgodaj kazala v verskem, družbenem in narodnem čutu. Po materi je bil vzgojen v strogem kato-

ličanstvu; pregovoril je celo neko protestantovko, da je prestopila h katoličanstvu, ker je imel strah pred protestantstvom in tudi pred Židi ga je bilo groza. Toda izkušnja ga je izučila, da se ni bal ne enih ne drugih, nasprotno: kot bister opazovalec je videl razloček med naukom in življenjem, a ker ni hotel biti samo številka v množici, je v moški dobi prestopil k protestantstvu; zakaj verstvo mu je bilo nekaj notranjega, osebnega, kar mora človek živeti.

Njegov oče je bil nižji uslužbenec na cesarskih posestvih, kjer je vsak višji kradel, kolikor je mogel na škodo ljudstva. Masarykov oče je bil poštenjak, zato pa tudi revež, ki so ga premeščali s posestva na posestvo, dokler ni sam pustil službe. Ob

velikem lovu je sin nekoč videl, kakó so si ubogi Slovaki-priganjaci iz ust trgali drug drugemu ostanke kosti in rezancev, ki so bili vrženi z mize visoke in najvišje gospode. Zasovražil je to gospodo, od katere je moral dobiti oče tudi dovoljenje, da je sin smel študirati. Zgodaj se mu je vzbudil čut za „ponižane in razžaljene“, za malega človeka, za delovno ljudstvo, ki je iz njega izšel sam. Ni tajil svojega rodú, ni tajil svojega očeta in matere.

Masaryk se je vedno zavedal svojega slovaštva, a se že zgodaj seznanil tudi s češtvom. Večkrat je dejal o sebi, da ni bil nikoli domoljub ali patriot. Resnično: ostro je po pravici šibal tisto prazno besedičenje o narodu in domovini, tisto golo pitje in petje za narod pri sitih, brezbriznih, ljudstvo izrabljajočih slojih; toda vse življenje je nesebično delal za povzdigo češkega in slovaškega naroda v znanstvu in politiki, ko je bil že v

prvem večjem češkem spisu branil grškega modrijana Platona kot domoljuba. Bil je vedno pravi domoljub, a nikdar domoljubar, narodnjak v npravnem pomenu besede, a nikdar nasilen narodnjak ali nestrpnež.

II.

Čehi so imeli nekdanj samostojno državo, ki je pa bila pozneje zavojevana po Habsburžanih. Vsa novejša češka politika se je sukala okoli vprašanja, kakó si pridobiti nekdanjo samostojnost nazaj. Eni — to so bili t. i. Staročehi — so mislili, da to dosežejo, ako ne pojdejo v avstrijski državni zbor. Bili so v zmoti, ker je šla Avstrija preko njih na dnevni red. Proti njim so nastopali t. i. Mladočehi, ki so hodili v avstrijski državni zbor, da na parlamentarnih tleh izvojujejo svojo terjatev. Masaryk je bil najprej mladočeški politik, ki je še upal v obstoj Avstrije; zato je sku-

Glas iz Loža

Kmečko-delavsko gibanje pri nas zelo lepo napreduje, posebno pri mladini, ki razume, da more samo nova ljudska demokracija prinesiti odrešenje. Nas ne straši, če se hoče nekaj starih po vsej sili še zmerom igrati klerikalce in liberalce. Saj se kaže, da nas je čim dalje več takih, ki smo za Radičev nauk in za dr. Mačka.

V nedeljo, dne 24. novembra je imel logaški poslanec v neki tukajšnji gostilni shod. O njegovih volilnih letakih je „Slovenska zemlja“ že po zasluženju pisala. Zdaj pa pomislite, ravno ta go-

spod je na omenjenem shodu začel odbravati delo dr. Vladka Mačka; toda pošteno se je urezal, zakaj mi smo imeli opravljene letake, ki jih je delil pred volitvami. Precej je bilo razgovora in mi smo povedali, da so taki ljudje pri nas že davno izgubili zaupanje in da ne bodo vdrugič več prišli na vrh, pa če so še večji demagogi. Seveda verjamemo, Pučljčevcem in Marušičevcem je res bridko: Radiča so izdali in zdaj ne vedo, kako bi se drju Mačku za suknjo obesili.

Pri nas zelo občutimo posledice sankcij. Vse živi od lesa, a lesne industrije zdaj komaj še malo delajo. Zato so vsi vozniki brez zaslužka in skoro sleherna hiša je udarjena. Potem se pa še najde človek, ki je g. poslancu dejal, da pri nas ni brezposelnosti in ki kaže s prstom na nas, češ: „Kako so dobro oblačeni.“

Mar želi, da pademo v tako revščino, da bomo nagih hodili na sestanke? Pošiljam Vam naslove novih naročnikov, povem Vam pa, da lista gostilnam v našem kraju ni treba pošiljati, ker nam v njih po večini niso prijazni. Ponekod so še celo hudi naši nasprotniki. Sicer pa zdaj, ko imate v našem okraju že precej naročnikov, tudi ni treba, da bi bil list v gostilnah na razpolago. Drugič Vam pišem kaj več.

Obrtnik.

Somišljeniki, skrbite, da dobi „Slovenska zemlja“

leta 1936 v vsaki vasi vsaj enega naročnika!

Radičevci in Mačkovci

„Dom“, radičevski tednik, ki izhaja v Križevcih, je v 48. številki objavil zanimiv članek „Radičevci in mačkovci“, iz katerega prinašamo sledeče naslednje misli: „Pod imenom radičevcev si zamišljamo verne pristaše kmečke politike in kmečke ideologije Stjepana Radiča, oziroma v strankarskem smislu organiziranega člana H. S. S. Naziv radičevcev ima torej svojo politično, socialno in kulturno vsebino, ker označuje pripadnost določeni misli, ki je vsvarila hrvaško kmečko gibanje in ki daje splošnemu kmečkemu gibanju in kmečki politiki posebni in jasni značaj. Ime mačkovcev pa označuje somišljenika hrvaške fronte ali, da se točneje izrazimo, pripadnika t. zv. prečanske fronte. Ta naziv ne pomeni pripadnosti kakim določenim političnim, socialnim ali kulturnim mislim, temveč le pripadnost trenutni politični kombinaciji oziroma politični skupnosti. Zato imajo danes dr. Mačka za svojega voditelja tudi somišljeniki drugih politično-socialnih programov na Hrvaškem, ki so celo v velikem nasprotju s programom H. S. S., in se kot

pristaši osebe dr. Mačka imenujejo mačkovci.

Medtem, ko so radičevci med seboj povezani miselno, veže mačkovce le oseba dr. Mačka in splošno nezadovoljstvo. Mačkovci prav nič ne moti, da je sam dr. Maček radičevcev, toda mnogim radičevcem ni po volji, da so v isti družbi s svojimi miselnimi nasprotniki. Mačkovci, neradičevci so bolj glasni in bolj bahavi in to je vzrok, da se mnogi stari radičevci umikajo v stran.

Razumljivo in opravičljivo je zato mnenje mnogih starih radičevcev, če pravijo: „Če odstejete od mačkovcev radičevce, kaj bo ostalo? Ostane mestna gospoda in pokvarjena gospoda, kričači in razne skupine političnih vsiljivcev in mestnih uličnih zanešenjakov.“

Ker mnogim Slovencem politične razmere na Hrvaškem niso znane, se nam je zato zdelo potrebno objaviti stavke, iz katerih vsakdo lahko razbere vodilno misel „Domovega“ članka.

šal pridobiti Čeha in Nemce za demokratsko preureditev skupne države. V to dobo je spadal prvi njegov obračun z avstro-ogrsko politiko, ko je obsodil upravo Bosne in Hercegovine. Pozneje se je ločil od mladočeške stranke, ker ni bilo v njej jasnosti glede državne politike. Ustanovil je svojo stranko in bil njen zastopnik v avstrijskem državnem zboru. V tej dobi je drugič obračunal z avstro-ogrsko politiko, ko je pred svetom razkrinkal njeno diplomacijo, da je ponaredila listine, s katerimi je hotela udariti Srbijo in hrvaško-srbske politike v monarhiji.

Tretji, smrtni udarec je zadal Avstro-Ogrski v svetovni vojni. Masaryk je izgubil vero v upravičeni obstoj monarhije, ker ni izpolnjevala svoje naloge, ampak se opirala zgolj na Nemce in Madjare, a drugim narodom delala silo. Napovedal ji je boj na nož. Z nadčloveškim naporom je prepotoval tri zemljine, poiskal zveze, ki jih je imel kot znanstvenik svetovnega imena, in dokazoval, da je treba Avstro-Ogrsko razbiti, kar je bila te-

žavna naloga, ker je imela monarhija mogočne prijatelje. Odločilno je bilo, da je pridobil za svoj načrt Wilsona, predsednika Severne Amerike. Delal pa ni samó z besedo in s peresom, ampak je ustvaril tudi legionarje, ki so se bojevali za svobodno Češko in Slovaško.

Iz tega velikanskega odpora bi hotel poudariti dve okolnosti, ki ju je omenil Masaryk kot predsednik v prvi poslanici češko-slovaškemu parlamentu: vse stroške boja so krili Čehi in Slovaki v Ameriki in Rusiji sami, a proti nasprotnikom se ves čas ni uporabila nobena t. i. diplomatska zvižavnost.

V tem je dokaz nenavadne zrelosti, požrtvovalnosti in odločnosti obeh narodov, ki sta vedela, kaj hočeta, in tudi spoznala pot, kakó doseči stavljeni si namen. Iz lastne moči k narodni svobodi!

Poosebljenost teh visoko vrednih lastnosti Čehov in Slovakov pa je bil in ostane za vse čase ustanovitelj in prvi predsednik njih republike: Masaryk.

Iz naših časopisov

„Jutro“

z dne 7. t. m. je prineslo tole poročilo:

Demonstracija proti sv. Miklavžu.

Množica občinstva, ki je bila na Miklavžev večer proti polosmi na ulicah, je bila pred glavno pošto pričala razburljivega dogodka. Neki gradbeni delavec brez posla, starejši možak in oče štirih otrok, od katerih pa mu je banska uprava spravila dva v neko zavetišče, je ves večer žalosten in razjarjen hodil po mestu, z mržnjo v očeh strmel v bogato založene izložbe in mislil samo na to, da svojima malčkomu, ki sta mu še ostala doma, prav z ničimer ne more napraviti veselja. Povrhu mu žena že tri mesece leži v bolnišnici, hišni gospodar pa je družini zagrozil z deložacijo. Tako je hodil okrog in ves čas tiščal v roki granitno kocko, ki jo je pobral nekje ob cesti. Namenil se je bil, da razbije eno izmed izložbenih oken, in kakor se mu je zdelo, bo demonstracija najbolj učinkovita tam, kjer se zbira največ ljudi. Si to mislilo si je izbral izložbeno okno Resmanove bombonijere pred glavno pošto, vstopil se je sredi ceste, in dasi je stal prometni stražnik komaj nekaj korakov od njega, treščil kamen v šipo. Hip nato, ko je steklo zažvenketalo, je „atentatorja“ prijel stražnik, okrog njiju pa se je zgrnila množica ljudi, ki so radovedno povpraševali, kako in čemu se je zgodila vsa reč. Stražnik je moža odpeljal na policijo. Trgovca Resman ima 2400 Din škode, a je zavarovan za 2000 Din.

— To ni bila demonstracija proti sv. Miklavžu, ampak proti sedanjim družbenim razmeram, ki niso naravne, da nimajo nekateri najbolj skromnega obžanka, a drugi vsega preveč.

Domoljub

oziroma njegov črnomeljski dopisnik je hud na nas, ker smo ga vprašali, če je „tujec v Jeruzalemu“. Pravi sicer, da je „tujec iz Jeruzalema“, pa vendar brez dvoma Beli Kranjec. Na koncu svojega odgovora pravi: „Beli Kranjci bodo slej ko prej znali razločevati med nejasnimi obeti političnega programa, o katerih nihče ne ve, ali dr. Maček soglaša z njimi, in pa med počasnim boljšanjem gospodarskega stanja ter javnimi deli.“

— Naj se zdi, da se je ljudstvo v 17. letih že do sira naveličalo obljubovanega počasnega boljšanja in javnih del ter zdaj že prav dobro ve, koliko so take obljube vredne.

„Slovenec“

z dne 18. decembra t. l. je pod naslovom: „Komunizem brez maske“, tolmачil predlog belgrajskega lista „Vreme“, kako naj bi se postavili v bran komunizmu. „Vreme“ meni, naj javnost pomaga državnemu aparatu snemati maske z raznih komunistično organiziranih „narodnih front“ na ta način, kakor se to godi v Nemčiji in Avstriji, ker samo na ta način bomo mogli tiste, ki so zašli, pripeljati na pravo pot, komunistične fanatike pa pognati z domačega praga ali pa jih spraviti pod zakonsko odgovornost.

Ta fašistični predlog se zdi „Slovencu“ popolnoma napačen in v njegovem komentarju so značilni trije stavki. „Komunizem moreš pobijati samo z vero in kruhom. Ne preostane torej nič drugega, kakor da si ljudje, ki nimajo vere, to nazaj pridobijo, tisti pa, ki jo imajo, da jo poglobe in tudi v zunanjem svetu okrepe, in da tisti, ki imajo preveč kruha, odstopijo odvišno tistim, ki ga imajo premalo, pa ne kot dobrotniki miloščino, ampak kot izpolnjevalci pravnega reda. Zato pa je treba novega pravnega reda — ne samo novih zakonov za zaščito tega ali onega — novega družbenega ustroja, ki bo omogočal vsakomur, da se dokoplje do močne vere in zadostnega kruha, sedanjí pravni red pa je poganski, ki ne omogoča ne enega ne drugega.“

— Soglašamo in želimo doslednosti.

Domača politika

† France Grafenauer.

Prav je, da se ga spominjamo tudi mi; zakaj bil je ljudski mož, ki je za svojo ljubljeno Koroško delal in trpel. Velik del krivde, če ne sploh vsa, pada na nas, da smo izgubili slovensko Koroško. Ne more biti drugače, ako narod nima svojega velikega cilja, ki ga zasleduje dosledno in vztrajno, ampak samo trenutne drobtinice in osebna prerivanja. Skrb zase moramo prevzeti sami, a ne hoditi po pomoč drugam. Vso žalost slovenske Koroške je doživljal Grafenauer na sebi. Zaslužil bi bil za trdo delo boljše plačilo zase in za svoje ljudstvo, ki je tudi naše.

Volitve na Ježici. Dne 15. t. m. so bile občinske volitve na Ježici pri Ljubljani. Volilnih upravičencev je bilo 956. Oddanih je bilo 683 glasov in je dobila vladna lista JRZ 547 glasov, nasprotna lista pa 136 glasov.

Imenovanje novega banskega sveta. Notranji minister je dne 7. decembra t. l. razrešil razen enega vse člane banskega sveta in imenoval nove banske svetnike.

Imenovanje novega občinskega sveta v Ljubljani. Dne 16. t. m. je bil izmenjan tudi ljubljanski občinski svet. Za župana je imenovan dr. Jure Adlešič, odvetnik v Ljubljani, za podžupana pa dr. Vladimir Ravnihar, dosedanjí imenovaní župan in odvetnik v Ljubljani.

Posebnost našega časa.

Gospodje, ki so doslej vedrili in oblačili na ljubljanskem magistratu, so bili nedavno zelo razžaljeni v svoji avtoriteti. Zakaj? Magistratni direktor se je potegnil in zavzel za nekega nižjega uslužbenca. Pri tem je pisal nekemu obč. očetu pismo, katerega ni dal v kuverto. Rekli so, da je to disciplinaren primer in predlagali proti njemu disciplinarno preiskavo. Kljub ponižanju avtoritete pa še vedno magistratni stolp stoji trdno pokoncu.

Pomožna akcija.

Zadnje čase smo veliko brali, kako socialno-politični urad in mestni očetje skrbijo za reveže. Mobilizirali so vse namučence in jih pognali na cesto, da nabirajo prispevke za „pomožno akcijo“. Če smemo verjeti, so nabrali okoli 40.000 Din. Za današnje čase naravnost velika vsota!

Brali smo pa tudi nedavno v poročilu javne občinske seje, da so mestni očetje ustvarili posebno podžupanovo službo z lastnim področjem. Sedaj so mu določili plačo letnih 48.000 Din.

Prihajači. Gospod minister dr. Krek je po „Slovencu“ z dne 16. decembra v govoru v Celju priznal, da so Hrvatje zelo požrtvovalno sodelovali pri rušenju prejšnje vlade, a obžaloval, da jih sedaj ni, ko je treba na razvalinah zidati. — Nasproti temu stoji dejstvo, da bi abstinenca pri volitvah ne bila zrušila vlade trenutno, a da je to storila hrvaška odločnost.

Gospod minister je govoril tudi o političnih prihajačih, ki baje hočejo njih vrste razdrobiti, ter da imajo Hrvatje slovenske obmejne kraje za popolnoma hrvaško zemljo in da prepustijo šele notranje in severne dele Slovenije vodstvu v Ljubljani. — Toda ne gre za nobeno razdrobitev, ampak za spreobrnitev k drugi poti, po kateri bi hodili skupaj s Hrvati in tistimi Srbi, ki spoznavajo napačnost dosedanje poti. Prav tako ne morejo Hrvatje s svojega političnega stališča terjati ni drobca slovenske zemlje in ga hrvaški kmetje tudi ne terjajo.

Ženski vestnik

Kako sodijo fašisti o ženski.

Izkušnje zadnjih let so nam pokazale, da žena še nikdar v zgodovini ni imela takih nasprotnikov kot je fašizem vseh barv. Splošna gospodarska in politična trenja zadevajo najbolj ravno žensko. Vsa bremena in nevšečnosti, ki jih sedanja gospodarska stiska povzroča, padajo največ na njena ramena, saj je ona središče družine in urejevalka potroškov. In kaj vidimo? Ne da bi ravno v teh časih, ko doprinasajo naše kmečke in delavske žene največji del bremen in bridkosti, mislili odločilni možje na to, da ženo dvignejo in ji dajo tisto mesto v družbi in javnem življenju, ki ji po pravici gre, doživljamo prav nasprotno. V tem podcenjevanju žene se pa še prav posebno odlikujejo fašisti. Pred leti je Mussolini nekemu angleškemu novinarju odkril svoje nazore o ženi. Dejal je, da ženske nimajo lastne volje, da so preveč zaupljive in lahkovorne, čustvene in romantične. Nadalje je povedal, da ne pozna niti ene praktične ženske in da bodo pretekla stoletja, preden bodo ženske razumele politiko. Odrekal jim je vsako sposobnost celo pri upravi in dejal, da žene svoje mišljenje pri glasovanjih v parlamentu po dvanaajstkrat spremenijo. Dejal je, da žene močno zaostajajo za moškimi in da se imajo baje mnogi možje zahvaliti le ženskam za svoj polom. Nikoli še ni noben moški dosegel kaj izrednega s pomočjo žene. Svoje temne poglede na žensko je fašistični duce zaključil s priporočilom, naj žene lepo doma ostanejo, naj še naprej rode otroke, možem pa naj dajejo nežne izpodbude.

Na ta neupravičeni napad je Mussolini odgovorila žena angleškega ministra gospa Snowdenova, ki je dejala, da diktator Mussolini nima pravi nobenega vzroka za svoje napade, saj niti praktičnih sposobnosti žensk v javnem življenju poznati ne more, ker diktatura ne potrebuje sposobnih žensk.

Ne vemo, kaj je Mussolinija privedlo do takega malicnega žensk v javnem življenju; vemo pa, da je znal Mussolini te svoje nazore tudi uveljaviti. To nam zgovorno dokazuje ravnanje fašistične Italije z ženskami. Italijanski fašizem neprenehoma dopoveduje ženskam, da je njih edina in poglavitna naloga roditi Italiji čim več otrok ter jih vzgajati v vojaškem duhu, da bodo nekoč lahko izvajali veliki italijanski imperij. Znano je, da žena v fašistični Italiji nima nobenih političnih pravic. V javne službe jih sicer pripuščajo, to pa le zato, ker mora tudi ženska od nekega dela živeti. Posamezni upravni oddelki imajo pa pravico, da odpuste iz službe sploh vse ženske, če se jim zdi to potrebno. Sedaj seveda, ko krvavijo italijanski možje v abesinskih pušćavah, so prišle tudi fašistom ženske prav in jih vabijo v razne službe. Ženska socialna zaščita v Italiji določa, da „sme“ ženska delati v industrijah po 11 ur dnevno!

Medtem, ko je italijanska ženska, ki je bila že od nekdaj bolj nazadnjaško vzgojena, tako ravnanje fašističnih mogotcev kolikor toliko brezbrizno prenesla, je nemška žena mnogo bolj občutila pritisk nemškega fašizma. V Nemčiji so bile ženske popolnoma enakopravne z moškimi, kakor je to določala Weimarska ustava. Še preden pa je prišel v Nemčijo na oblast Hitler, je že napovedal ženskam, da jim bo od-

vzel politične pravice. In vendar je zmagal največ s pomočjo ženskih glasov. Sicer je to malo čudno, postane pa razumljivo, če poznamo razmere v nemški državi pred Hitlerjevim prihodom na oblast. Ženske so storile ta usodni korak, ker so nasledle fašističnim obljubam, da se bosta v fašistični Nemčiji cedila med in mleko. Temu se ne smemo čuditi, ko vidimo, da se celo mnogo idealnih mož da ujeti na take limanice. Tudi nemške žene so bile kaj kmalu bridko razočarane. V svoji knjigi „Mein Kampf“ govori Hitler o ženi kot o čuvarici nemškega rodu, o njenih materinskih nalogah in jo predvsem svrta pred zakonsko zvezo z židi. Zanimivo pa je, kaj pravi o ženi ideolog narodnega socializma Alfred Rosenberg. Med drugim piše: „Mož je iznajdljiv in tvorno, oblikujoče bitje, medtem ko je ženska čustvena, lirčna in osebna.“ Soglašja z mišljenjem, ki ga je o ženskah imel Tomaž Akvinski, ki je dejal: „Ženska je plevel, ki hitro raste, je nepopolno bitje, čigar telo se prej razvije, ker je manj vredno in ker se narava z njim manj ukvarja. Ženska se rodi, da ostane za vedno pod jarmom svojega gospodarja in mojstra — moža.“ Iz tega sklepa Rosenberg, da nima žena v politiki in javnem življenju ničesar iskati. Država, družba in bojno polje pripadajo možu, ženska pa je zgolj spolno bitje in naj se torej giblje le v mejah spolnosti. Ljubezen, spočetje in porod so heroične višine ženskega življenja in v njih naj ženska izčrpa svoje življenje.

Skušali smo v velikih obrisih pokazati sodbo sedanjih evropskih fašističnih mož o ženski in nalogi žensk v družbi. Kakor vidimo, zanikajo fašisti načelno pravico žena do sodelovanja v javnem življenju. Zato jih tudi dosledno, čeprav polagoma izirajo iz javnih služb. Njih mnenje je, da bi sodelovanje žensk in njihov vpliv na javno življenje pomenil neizogibno prepast družbe. Seveda pa dobro poznamo tudi vzroke take krivične miselnosti teh ljudi. Fašistična država temelji na najhujšem zatiranju širokih plasti delovnega ljudstva. Da more obdržati vse te množice na uzdi in z njimi poljubno razpolagati, jim pridiguje in oznanja lepe, čeprav nemogoče načrte o osvojitvi tujih dežel. Zato je tudi fašizem vezan na čim večje število državljanov, ki bodo te dežele osvajali. Ker pa v Nemčiji že nekaj let sem število porodov pada, vale narodni socialisti krivdo na zagovornice ženskih pravic, češ, da odtegujejo ženo njenim naravnim nalogam. Fašističnim državam je vzor imperializem in zato se ne sme čuditi, če so jim ženske kot javne delavke na poti. Ženska je že po naravi miroljubna in če bi žene odločale v fašističnih lažnih parlamentih, bi fašizem kaj kmalu izgubil trdna tla pod nogami. Ne bi prepadle države, pač pa fašistične vladavine in tega se boje. Ženske so bojevnice za človečanske pravice in zato so fašistom na poti; kajti nihče se ni doslej nad človeškim dostojanstvom toliko pregrešil kot fašisti. Zato pa tudi nočejo ničesar slišati o ženskih pravicah. Toda razvoj človeštva gre svojo pot in kar je naravno, to tudi pride. Iz vseh teh trenutnih zablod bodo tudi žene v fašističnih državah izšle kot zmagovalke in kar jim po vseh človeških in božjih postavah pripada, to bodo tudi dobile: popolno enakopravnost z moškimi.

Iz naših krajev

Iz Loške doline.

Še hujše kakor za hrano pa je za obleko. Da je kmet za zimo obul družino, je prodal vola ali prašiča; pride pa, da je treba pripraviti večjo vsoto denarja, ko mora oče dati hčeri doto, ko mora sin, ki je prevzel gospodarstvo, izplačati tega ali onega, ki gre od hiše. Tedaj se je zatekel notranjski kmet v gozd in prejel za hlode še pred nekaj leti prav lepe denarje. Danes tega ni: les ne gre, živina pa ima sramotno nizko ceno.

Notranjska pa ne trpi le radi splošne krize, marveč tudi zaradi neugodnega položaja, ki ga je dobila po prevratu. Kakor prepada Trst in drugi obmorski kraji, ker jim manjka zaledje, tako pogrešamo mi izhoda na morje. Potisnjeni smo k italijanski meji, in dasi najbližje morja, pridemo najtežje do njega. Velika ovira so nam carine. Res je, da imajo namen ščititi domačo proizvodnjo, toda njih slabe strani prav živo občuti Notranjec. Marsikdo se spomni na zlate čase, ko je bil Trst naš in mednarodna trgovina svobodna. Takrat so romale cele karavane živine doli v Trst.

Kakor vidite, gospod urednik, preživljata naš kmet in delavec hude čase. Rabimo tudi mnogih javnih del, neobhodno potrebnih za človeka vredno življenje. Logaški okraj je sploh med najbolj zanemarjenimi, smo slišali na shodu pred letošnjimi volitvami. Le kaj je delalo naše poslanstvo pri zakonodaji toliko let, da je za nas v primeri s tako nujnimi potrebami tako malo izposlovalo? Ni čuda, da se je ljudstva polastila brezbriznost in da je izgubilo zaupanje. Ta čas, ko je kmet mirno opravljal svoje delo, se je spravila na naše narodno telo podlasica in mu pila kri. Nikdar ne bi bilo prišlo do tega, ako bi se bil kmet zavedal svoje moči in ako bi bil dovolj poučen. Slišal sem že večkrat govoriti kmeta, češ, politika ni za nas, ki imamo plug in motiko, politika je le za učene ljudi. Poglejmo, to je tista usodna znota, v kateri je ostala večina našega naroda zaradi napačne vzgoje in po zaslugi tistih učenih ljudi, ki so to svojo učenost izrabili v sebične namene. Med vsemi stanovi je bil kmet najslabše organiziran. Politično in državljansko popolnoma nevzgojen je bil včlanjen v stranke in štel nekaj le na dan volitev. Zato pa pri nas ne moremo govoriti o demokraciji, to je ljudovlada. Država pač lahko dobi demokratsko obliko, pa jo tudi čez noč izgubi, ako ta ljudovlada ni prišla iz ljudstva. Ljudstvo mora biti demokratsko, to se pravi, občutiti mora potrebo po demokraciji v vladanju. Le pri taki demokraciji se je moglo zgoditi lani, da se je francosko ljudstvo na mah otreslo vlade, ki je hotela vladati s terorjem. Dolžnost vseh, ki morejo kaj storiti za narod, je, da ga vzgajajo demokratsko. Vedeti je treba najprej, kako se sploh dela za narod. Za narod dela tisti, ki mu na ta ali oni način, posredno ali neposredno pripomore do boljšega in srečnejšega življenja. V stari Avstriji smo mislili, da je narodni delavec večkrat storil že dovolj, ako je v družbi vstal, dvignil čašo in zapel rodoljubno pesem. V svoji državi in ob času težke gospodarske stiske je treba imeti o delu za narod precej, precej drugačne pojme. Žal jih je še vedno veliko, ki pravijo, da delajo za narod, pa zanj ne napravijo ničesar. Zakaj ne? Zato, ker jemljejo delo za narod prelahkomiselno in poetično.

Kmet in delavec morata sama vzeti vajeti v roke, pa tako, da jima ne uidejo. K temu bo pripomogla le prava demo-

kratska vzgoja naroda. Vaš list si je nadel nalogo, dramiti in buditi našega kmeta in delavca in ga državljansko izobraziti. Zato pa ga iskreno pozdravljamo in želimo, da bi prišel v sleherno slovensko kmečko hišo. L o z a n.

(Konec.)

Iz Poljanske doline nad Škofjo Loko.

Da ne bi širša slovenska javnost mislila, da pri nas ni pristašev načel, ki jih zastopa g. dr. Maček, si štejem v dolžnost, da se v imenu Poljanske doline oglašam.

Poljanska dolina se je pri petomajskih volitvah zelo dobro izkazala, čeprav je bil tedanji naš nastop združen z velikimi nevarnostmi. Saj smo samo pri nas oddali za listo g. dr. Mačka dve tretjini vseh glasov, ki jih je dobila ta lista v kranjskem okraju. Imeli smo tudi preiskavo in so nam v petek pred volitvami zaplenili vse letake ter grozili celo z aretacijo, če bi se letaki pojavili v soboto ali v nedeljo. Hudo smo bili pa razočarani nad početjem pristašev bivše SLS, ki bi bili najbolj upravičeni, da se odločno upro tedanjemu fašističnemu nasilju in da aktivno podpro stvar opozicije. Ravno ti pa so razglasili in izvajali abstinenco ter s tem nehote pomagali Jevtiču. Takrat smo se tem ljudem čudili, danes se ne čudimo več, ker se nam vsiljuje misel, da so za drobtinice zanemarili svojo državljansko dolžnost in bojim se, da bo ta njihov nepremišljeni korak imel iste usodne posledice kot 1929. leta.

Mi, ki živimo na skrajni zahodni meji naše države, smo prepričani, da bo bolje šele tedaj, ko bo misel kmečko-delavske vzajemnosti, ki jo širi in zastopa dr. Maček, predrla v sleherno slovensko, hrvaško in srbsko vas. Bojim se, da politika voditeljev bivše SLS ne bo rešila slovenskega vprašanja, da o gospodarskih in socialnih niti ne govorim. Dokler ne bo delovno ljudstvo samo gospodar svojega denarja in političnega prepričanja, na kako zboljšanje gospodarskih razmer niti misliti ne smemo. To smo sprevideli zlasti mi, ki živimo na meji. Gospodarske sankcije proti Italiji so nam zaprle promet čez mejo in to pomeni za nas gospodarski prepad. Gospodje, ki o naši usodi odločajo, se za to kaj malo zmenijo; saj njim samim ni sile in kaj jim potem mar mi, ubogo ljudstvo.

Dne 15. t. m. je bil na Trati politični shod vladne stranke. Sicer je bilo precej poslušalcev, ni pa bilo tistega navdušenja, ki smo ga včasih na shodih bivše SLS videli. Ljudstvo nagnosko čuti, da je misel avtonomije, ki jo je nekdanja stranka zastopala, sedaj prevzela skupina, ki se zbira okrog doktorja Mačka, in mu zato tudi zveza, katero je sklenila bivša SLS, ne more biti všeč. Vsi vemo, kdo je vseh teh 17 let, odkar obstoji naša država, izžemal ubo-

**Srečno Novo leto
1936**

**želi vsem cenjenim
odjemalcem,
prijateljem in
znancem**

P. Koren
prej ŠTERK
Črnomelj

Somišljeniki,

ne pozabite, da s točnim plačevanjem naročnine podprete naše gibanje!

go delovno ljudstvo in kdo je imel v rokah ključne političnega in gospodarskega življenja v Jugoslaviji. Pride še čas, ko homo to lahko tudi javno povedali in označili položaj prav po resnici. Vse to pa vedo tudi pristaši bivše SLS in zato se v vedno večjem številu pridružujejo kmečko-delavskemu gibanju, ki ga vodi dr. Maček. Ljudstvo ve, da so odločilni gospodje bivše SLS že večkrat imeli podobne položaje v državi in upravi kot sedaj, pa nam vsem skupaj niso mogli pomagati. Zato tudi resno dvomi, da bi imeli sedaj kak uspeh. Bojimo se le, da bo ta politika doživela polom in da bomo njene posledice morali plačevati mi, mali ljudje.

Naj zato zve vsa slovenska javnost, da smo tudi pri nas na delu ljudje, ki se bomo vztrajno borili do končne zmage kmečko-delavske demokracije in do dejanskega uveljavljanja svobode, enakosti in pravice. Kadar si bomo to priborili, šele tedaj smemo upati na zboljšanje gospodarskih in socialnih razmer v državi sploh, v Sloveniji pa še posebej. M. M. obrtnik.

Z IGA.

Že v četrti in peti številki „Slovenske zemlje“ ste objavili dopis iz našega kraja, v katerem je dopisnik po pravici povedal, kar nas vse teži in tare. Ne vidimo nikakega izboljšanja gospodarskih razmer, še manj pa imamo upanja, da bi se le-te mogle popraviti, dokler ne bosta kmet in delavec o svoji usodi sama odločala. Zmerom globlje tonemo in strah nas je pred bodočnostjo. Kmeta je sedanji gospodarski polom prizadejal tako občutno, kakor noben drugi stan. Neverjetno je, po kakšnih smešno nizkih cenah moramo prodajati svoje pridelke in še veseli moramo biti, če jih sploh prodamo. Najboljša živina stane danes pri nas od 2,50 do 3.— Din. Včasih so vsaj gozdovi našega kmeta rešili pred polomom. Danes tudi v gozdu ni za nas rešitve, saj moramo prodajati les, postavljen trgovcu na žago, po 70.— do 100.— Din za kubični meter. Še največ zaslužijo razni prekupci in verižniki, ker ti največkrat od stiske drugih žive. Vprašanje zase so naši prihranki in hranilnice, katere smo si od ust pritrgovali, da bi imeli v slabih letih vsaj malo opore; toda sedaj je šlo tudi to po vodi. Za nas, male vlagatelje se nihče ne zmeni. Zaščiteni so pač denarni zavodi, ki z zaupanim jim denarjem niso delali tako, kakor bi bilo prav, zaščiteni pa nismo mi, ki smo stradali in smo sedaj ob vse. Zopet vidimo, da se zna kapital vselej znajti iz težav in si pomagati na noge, mali ljudje pa prepadajo. In zakaj vse to? Zato, ker ljudstvo nima nobenega nadzorstva in ker smo vsi skupaj preveč strahopetni in zaslepljeni. Imamo sicer mnogo zakonov, gospodarskih, socialnih in prepričani smo, da bi nam vendar bilo boljše, če bi se kdo pobrigal, da bi se vsaj ti zakoni dosledno izvajali. A za to se nihče ne briga in vsak pisarček suče paragrafe, kakor se mu zdi.

Srečno Novo leto 1936

želi vsem cenjenim
odjemalcem, prijateljem
in znancem

JUREJ ŠTERK
NASL.
VILKO ŠTERK
VINICA

Od nas se prav lepo vidi ljubljanska obrtna šola, za njo pa nebotičnik in druge visoke palače. Kadar pridemo v mesto, vidimo tudi lepe nove mostove in še razne druge drage naprave. In tedaj si mislimo, če smo mi raztrgani, zadolženi in obupani, bi takele stvari prav lahko še nekaj let počakale. Mi mestu privoščimo vse dobro, ali meščani naj nikar ne pozabijo, koliko kmečkega in delavskega denarja je v to razkošje zazidanega. Meščani naj tudi pomislijo, da se jim ne more večno dobro goditi, in če bo nas od vsega hudega konec, bo tudi njim trda predla.

Torej naj se spametujejo in spoznajo, kaj je prav in pravično. Če mi stradamo in če so uradnikom plače nižje, naj imajo tudi zdravniki in drugi meščanski stanoviti toliko srca, da bodo z malo manjšimi računi zadovoljni. Ravno tako mislimo zaradi taks in trošarin, ki so za te razmere strašanske.

Vas pozdravljam in želim srečno Novo leto! Tone Šenk, kmet.

Iz Poljanske doline pri Črnomlju.

Gospod urednik! Ker se v naši „Slovenski zemlji“ oglašajo dopisniki z vseh strani Slovenije, Vas prosim, da daste tudi nam skromen kotiček, da povemo, kako je pri nas. Seveda Vam pa ne morem poročati nič raveseljivega, ker gre gospodarstvo tudi tukaj rakovo pot. Prepadamo in kmet je že čisto pri tleh. To občuti tudi trgovina, obrt in kmečko delavstvo, ki je ostalo brez služke in kruha. Zmeni se pa za nas nihče ne. Poznajo nas samo takrat, ko se bližajo volitve. Tedaj razobešajo po vseh koncih in krajih same obljube, tako da jim za plakate še prostora zmanjka. Kako je škoda tega denarja, saj nihče več ne verjame tistim gospodom, ki so nas doslej s samimi obljubami pitali.

14. decembra t. l. smo dobili en vagon koruze, ki jo bodo delili baje spomladi, ko bodo začeli delati javno cesto v Laze. Bojim se, da se bo koruza do tedaj pokvarila, še bolj se pa bojim, da jo bodo delili po dosedanjem načinu, to je, po politični pripadnosti in ne po stvarni potrebi. Volitve dne 5. maja nam bodo ostale za vse življenje v spominu. Vse je bilo na nogah in bili smo zastraženi kot zločinci. Zagrozili so celo nekaterim, da bodo pobrali temu kolo, drugemu voz itd. Nekateri je to tudi doletelo. Vemo pa dobro, kdo je to zagrešil. Tedaj je bil ta gospod Jevtičev pristaš, danes je seveda že predsedal v vladno stranko. Zapomnili si bomo njega in njegovega tovariša g. L. iz Ljubljane. Siti smo že korupcije in oderuških metod v obliki raznih potnin in volilnih fondov, ki jih plačujemo mi, ubogi kmetje, delavci, obrtniki in trgovci. Hočemo tajne volitve, brez nasilja, kjer bo prava ljudska volja prišla do veljave. Dne 8. t. m. je bil politični shod v Kanižarici pri Črnomlju, ki ga je sklicala JRZ. Na tem shodu je marsikdo moral slišati, kar mu ni bilo prav in čemur bi se bil gotovo izognil, če bi bil prej vedel, da še nismo izgubili vsega poguma. Nikdar ne bomo pozabili tistih, ki so nas skušali z nasiljem in ponarejanjem prisiliti k temu, kar smo vsi odklanjali.

Vsa naša dolina je enodušna za pošteno in dosledno kmečko-delavsko politiko dr. Mačka in od tega nas ne bo nihče odvrnil. Zaupamo njemu in njegovemu programu, ker vemo, da bomo le po tej poti prišli v boljše čase. Pozdravljam Vas in vse čitatelje našega lista.

Domačin.

Iz krškega okraja.

Gospod urednik, pišem Vam iz Zaslavja v krškem okraju, da Vam povem, kako misel skupnega prizadevanja Slo-

vencev s Hrvati za boljšo bodočnost predira tudi pri nas. Ob volitvah smo se že pokazali in bili zato preganjani na vse načine. Prav ta preganjanja so nam pa vzbudila misel, da ima strah velike oči. Zato nas tako zalezujejo in zasledujejo, ker se boje naše zveze s Hrvati in njih srbskimi zavezniki.

Seme je padlo. Še so mnogi, ki stojijo ob strani in verujejo, da je mogoče doseči končno ureditev Jugoslavije po izvoženem tiru sodelovanja z doslejšnjimi mogočniki. Mnogi zopet o tem na tihem dvomijo, a navada in neodločnost jim ne dasta, da bi storili korak naprej. Imamo pa tudi bivše režimovce, ki sedaj priznavajo napačnost svojega ravnanja. Bodočnost pokaže, ali je njih izpreobrnitev odkritosrčna ali samo izhod iz zadrege. Toliko pa je treba povedati vsakomur, da se ne damo več kakor medved voditi na vrvi in plešati po povelju sebičnih ali malekostihih politikov, ki nimajo nobenega trajnega načela, ampak vidijo samo trenutno stanje prilik.

Z Blok.

„Glas naroda“ z dne 1. t. m. prinaša dopis, kjer opisuje dopisnik letošnjo prvo zimo na Blokah in bloško naprednost. Glede zime želimo le, da ne bi bila tako spremenljiva, kakor je bila politika naših pofovskih generalov in da bi jo smučarji z veseljem in koristjo pri nas preživeli. Zato vabimo vse smučarje, da pridejo v velikem številu. Sporočamo jim tudi, da je burja, ki je do 5. maja tako neusmiljeno razsajala, s polomom bloških pofovcev obenem, popustila in da bo bloška pokrajina v najkrajšem času očiščena te škodljive navlake. Od sedaj naprej ne bo več v veljavi star pregovor: „Kdor pride na Bloke, pride hudiču v roke“, temveč izrek našega Valvazorja: „da bodo Bloke domovina in raj smučarjev“.

Glede gospodarskega napredka pa pripominjamo, da je gradnja velikih del na Blokah ustavljena. Omejamo samo gradnjo kaplanije, šolskega vodovoda, vratolomne skakalnice, doma kmečkih fantov in deklet ter velike dvorane za politične shode. Natančnejša pojasnila daje vsakemu radovednežu njihov začetnik, naš g. poslanec. Kljub temu, da je njegova petomajska politika doživela polom, prireja g. poslanec neprenehoma sestanke in obravnava zgolj gospodarska vprašanja. Iz njegovih govorov sklepamo, da se mu zdi, da je boljše biti „Mačkov rep“, kakor pa „Jevtičeva glava“.

Sicer pa smo Bločani vedeli in smo še danes prepričani da:

„Vremena Kranjcem ne bodo se
zjasnila,
dokler poslancev pofovskih ne užene
bloška burja ali ljudska sila.“

Bločan.

Dr. Kramer in zmešnjave.

Predstavniki konsorcijskega našega lista gospod dr. Vekoslav Kukovec je bil v „Jutru“ z dne 15. t. m. obdolžen z neko preprosto besedo, da bi bil neresnico govoril o g. dr. Kramerju in je radi tega najprej prosil direktorja „Jutra“, da objavi lojalno pojasnilo, toda brez uspeha. Nato pa je poslal preko okrožnega sodišča v Ljubljani popravek, katerega objavljamo zaradi zanimive vsebine.

Maribor, 17. decembra 1935.

Gospod Ravljen Davorin, urednik „Jutra“
Ljubljana.

Z ozirom na spis, objavljen v periodični tiskovini „Jutro“, izhajajoči v Ljubljani, štev. 291 dne 15. decembra 1935.: „G. dr. Kukovec kot delegat SDS“ izvolite v zakonitem roku objaviti sledeči popravek:

Ni res, da sem prišel dne 27. oktobra 1935. na konferenco v Zagreb kot delegat SDS in da sem v svojem kratkem govoru kot tak kaj neresničnega govoril glede g. dr. Kramerja v zvezi s petomajskimi volitvami, posebej, da je opozicijo preganjal, dočim je bila v resnici le njegova jugoslovanska stranka sama od druge strani preganjana. Kakor je razvidno iz tiskanega poročila vodstva konference na 5. strani, je bila določena v Zagrebu konferenca od tam navedenega njenega predsednika dr. Svetozara Ivkovića v okviru založne zadruge „Demos“, ki je tudi res konferenco otvoril in ki deluje za vzpostavitev demokracije. Jaz sem bil za 27. oktobra le kot aktivni član te zadruge povabljen na konferenco, ki je pa morala biti potem prijavljena kot politična. Udeležili so se tudi možje, ki niso bili nikdar samostalni demokrati, zlasti, kakor je iz strani 34, 35, 36 in 37 razvidno, tudi predsednik kmečko-demokratske koalicije g. dr. Maček V.

Tudi jaz sem podal zaradi izražene mi želje kratko izjavo glasom poročila stran 42 o položaju opozicije v Sloveniji sploh in sicer kmečko-demokratske koalicije in ne SDS, v kolikor je dosegla ta z mojim sodelovanjem dne 5. maja vendar vsaj 23.000 glasov. To sem storil kot leta 1928. v oblastni odbor Slovenije s strani Slovenske kmetijske stranke delegirani in do danes ne izstopivši oblastni odbornik kmečko-demokratske koalicije, ki sem bil predložil za petomajske volitve za mariborsko volilno okrožje vseh 15 kandidatskih list nosilcu g. dr. Mačku in kandidiral sam v dveh okrajih kot sreski kandidat na programu kmečko-demokratske koalicije. G. dr. Kramerja sem se v konferenci 27. oktobra t. l. v toliko dotaknil, da se vidi, kako težko je bilo doseči za Slovenijo vsaj 23.000 glasov za listo kmečko-demokratske opozicije, ker sta bila odvedla gg. dr. Kramer in Pucelj že leta 1931. svoje sicer koalirane slovenske organizacije iz kmečko-demokratske koalicije skoraj v celoti drugam in torej kmečko-demokratska opozicija ni imela ob času teh volitev v Sloveniji sploh več nikakih organizacij. Sicer ni res, da bi tudi pri volitvah samih g. dr. Kramer po svoji jugoslovanski nacionalni stranki ne bil uporabljal v prid svojih kandidatov zlasti v celjskem in ptujskem okraju nasilnih metod v škodo opozicije, vendar dne 27. oktobra t. l. o g. dr. Kramerju nisem govoril v zvezi z resnično, s katerekoli strani izvajanimi volilnimi nasilstvi dne 5. maja 1935., ampak glasom poročila konference le o zmešnjavih sploh, ki jih je napravil g. dr. Kramer kot disident kmečko-demokratske koalicije (te besede pa nisem rabil) zaradi prestopa v vladno in na državno listo g. Petra Živkovića in v nadaljnjem poteku zaradi ustanovitve jugoslovanske nacionalne stranke. Z vstopom v Živkovićevo vladno in z ustanovitvijo Jugoslovanske nacionalne stranke, v katero so vstopile Kramerjeve in Puceljeve organizacije, so bile jasno povzročene velike zmešnjave proti kmečko-demokratski koaliciji kot opozicijski skupini petomajskih volitev, kakor se piše v službenem poročilu konference v Zagrebu 27. oktobra 1935. glede mojega kratkega govora.

Z vsem spoštovanjem

dr. Vekoslav Kukovec.

Iz uredništva in uprave:

Poverjeniki, Somišljeniki in dopisniki, ki bi za svoj kraj prevzeli poverjenišvo „Slovenske zemlje“, prosimo, naj nam to sporoče, nakar jim pošljemo potrebna navodila.

Naročnina. S to številko zaključujemo leto 1935 in prosimo vse somišljenike, ki jim list pošiljamo, da poravnajo zaostalo naročnino.

Srečno Novo leto 1936 želimo vsem svojim naročnikom, dopisnikom in bralcem! Uredništvo in uprava.